

Domstolenes Partiskhed, langt fra, men netop paa Grund af hele Lovgivningens Indretning og navnlig Tyendelovens Ord — at faa sig tilkendt Ret. Hvis man skal fortsætte med den nuværende Tyendelov, hvad jeg haaber ikke vil vare ret mange Aar, vil det vel nok for Husbonden være en Lettelse, om man kunde faa nogle af disse Tyendesager henlagte til kommunale Dommere, men dette var vel ikke nok til at oprette dem. Jeg tror, at det, som man maa kræve af den, der skal dømme sine Medmennesker imellem, maa være, at denne Mand er i en saadan Stilling, at man kan sige, at for ham ere begge Parter lige kære. Men det kan meget vanskeligt tænkes gennemført ude omkring paa Landet. Det er sikkert, at den danske Befolkning er lige saa brav og god som Folk i andre Lande, maaske endog lidt mere brav og god, men det er lige saa sikkert, at, hvis man vil tage en Gaardmand eller en Arbejdsgiver i en anden Virksomhed, lad os holde os til en Gaardmand ude i et Landsogn, og udnævne ham til Fredsdommer eller Kommunedommer, og han skal dømme ikke alene bogstavelig efter Loven, men tillige — det skal enhver Dommer — bringe Loven i Anvendelse efter bedste Skøn, vil han i mange Tilfælde ved de Sager, som der her bliver Tale om, komme i en ret vanskelig Stilling. Hans hele Syn paa Forholdene falder sammen med en vis Borgerklasses, og paa den anden Side staar der ofte en Klasse med et helt andet Syn. Jeg tror, hans Virksomhed som Dommer kan blive i høj Grad utilfredsstillende, og jeg vil derfor meget advare imod at forsøge Reformen udvidet paa dette Omraade. Man vil ikke derved gøre Retsapparatet simple, jeg er tværtimod bange for, at det bliver mere indviklet. Jeg er glad ved, at den højtærede Justitsminister fremhævede, og at det ærede Medlem for Kalundborg accepterede, at der maatte være meget udvidet Adgang til Appel ved saadanne Sager, som bleve afsagte af Kommunedommerne. Men naar dette er Tilfældet, synes jeg kun, det er et Led mere at skyde ind i Retsplejen, og derved naar man ikke noget. Naar jeg den første Dag gjorde den Bemærkning, at jeg med Hensyn til Spørgsmaalet om Domsmagtens Ordning kunde i adskilligt slutte mig til, hvad det ærede Medlem for Kalundborg har sagt, tænkte jeg paa, at han havde fremdraget, at man vist var i Stand til at indskrænke Underretskredsens Antal noget. Det ærede Medlem sagde, at de nuværende Beklædere af disse Embeder ogsaa have store Virk-

somheder under Forvaltningen, og naar Arbejdet blev delt, kunde man indskrænke Antallet af Dommere. Deri er jeg enig med det ærede Medlem, jeg tror, det maa kunne lade sig gøre. Derimod er jeg altsaa ikke enig med ham i, at man skal gaa til Anvendelse af Kommunedommerinstitutionen.

Saa har det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Nanke) fremsat den Tanke, at man i Stedet for at gaa til Nævningeretter, som her ere foreslaaede i Overensstemmelse med Grundloven og i Overensstemmelse med hele Traditionen under Forhandlingerne gennem Tiderne om en Retsreform her i Landet, maaske heller skulde optage Meddomsmandsprincipet. Ogsaa dette vilde jeg meget advare imod, idet der sikkert ikke er nogen Tvivl om, at den Medvirkning, som Lægmand i al Almindelighed derved vilde komme til at yde ved Domsafsigelser, i de allerfleste Tilfælde vilde blive lig Nul. Det ligger jo i Sagens Natur, at naar der er to Lægmand og en Jurist, og disse skulde forhandle sammen bestandig, vil den juridisk uddannede gaa af med Sejren. Et helt andet bliver Forholdet, naar der er Tale om Nævninger, som faa Sagerne forelagt, høre paa dem og faa Forklaring af Rettens Formand og faa forelagt bestemte Spørgsmaal, paa hvilke de skulde give det bestemte Svar: Ja eller nej — der kan man gaa ud fra, at man faar et paa et frit og uhildet Skøn bygget Resultat.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Hammerich) protesterede mod den Maade, hvorpaa Nævningerne skulde udtages, og mente navnlig, at det ikke gik an at lade Kommuneraadene foretage disse Udtagelser, fordi politiske og andre Retninger gjorde sig gældende ved Valgene til Kommuneraadene, og han henviste til Amerika, hvor Tammany-Ringen havde spillet saa stor en Rolle til at demoralisere Valgene, Domstolene, Forvaltningen o. s. v. Deri har det ærede Medlem jo nok Ret, men der er imidlertid det at bemærke dertil, at, hvis man vil sige, at det er en Fare, der har været til Stede i Amerika, pas paa, den ikke kommer til Stede her — og det ærede Medlem mente, at man ikke kunde være ganske sikker navnlig for Kjøbenhavns Vedkommende — ja, saa er der jo dog den store Forskel, at medens den Korruption, der foregikovre i Amerika, skete i Kraft af Kapitalistpartiets Sammenslutning og dets Anvendelse af Masser af Penge for at opnaa Fordele,